

Воля, Т. 2, Ч. 7—8 — Національні Держави Сходу і Східня Європа

Exported from Wikisource on 08/14/18

М. Кушнір-Якименко.

Національні Держави Сходу і Східня Європа.

Три роки тому назад в хвилях революції почали будувати бувші поневолені Росією народи свою державність. Керовником цього руху була безумовно Україна. Вона першою проголосила (10. до 23. червня) свою державність і примусила російський уряд стати на шлях визнання права народів на автономний лад.

В вересні 1917. р. Українська Центральна Рада скликала з'їзд усіх народів бувшої Росії і, не довіряючи вже російському суспільству, добилася спілки всіх народів для боротьби за національну державність, домагаючись тоді перетворення бувшої Росії на федеративну спілку держав. У Києві для цього була з'організована Рада Народів, яка і проістнувала до того розпаду Росії, що неминуче мав наступити в наслідок імперіялізму та утопізму керовників російського суспільства, хоч правда Російська Установча Рада перед своїм розгоном більшовиками нарешті зрозуміла була тодішню ситуацію і проголосила Росію федеративною Республікою, сподіваючись цим запобігти її розпадові.

Російський Совітський Уряд став теж на цей шлях і, бажаючи

зберегти ніби свою спадщину, вже більше двох років „огнем і мечем“ приневолює національні держави Сходу Європи приєднатися до Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки.

Але національні держави, що поясом оточують Радянську Росію від Балтику до Чорного моря, рішуче і непохитно борються за свою волю та Суверенну Державність.

На жаль в тій боротьбі національні держави не йдуть спільним шляхом, і через те вона ще й досі не дала тих наслідків, на які всі вони сподіваються.

Як відомо в результаті [Бресть-Литовського мирного трактату](#), Україна була визнана центральними державами цілком правно суверенною державою, а трохи згодом були визнані фактично Фінляндія, Грузія, Азербайджан, Вірменія. Дон, Кубань, Литва, Латвія, Естонія і навіть в деякій мірі Біларусь та Північно-кавказька Республіка.

Україну в свій час визнала була також і Радянська Росія, що зафіксовано під час російсько-українських мирних переговорів у Києві літом 1918. р.

І навпаки в наслідок перемоги держав Антанти всім національним державам, правда в цілком іншому порядку, довелося повторити ту еволюцію, що відбулася в 1917. році.

З початку великі держави признали тільки автономію кавказьких та балтійських держав, даліше вони признали ці держави de facto; але до фактичного визнання інших держав

ще так і не прийшло, хоч в 1917 р. Україну визнавали і Англія і Франція, пославши до Київа своїх офіційних представників панів [Табуїса](#) та [Багге](#).

Нині наступив останній акт тої трагедії, яку ми переживаємо вже три роки. Польська Республіка спільно з Україною бажають примусити Росію капітулювати і поставити увесь світ перед фактом її розпаду. Національні держави ясно розуміють, що все російське суспільство на протязі віків так звикло до ідеї Великої Росії, що між Росіянами не можна знайти ні одної політичної партії, яка добровільно згодилась би на визнання суверенності усіх держав за винятком Фінляндії та Польщі.

Отже тільки тісний військовий союз та спільна боротьба примусить Росію відмовитися від вікового імперіалізму.

На це ми маємо безліч прикладів — сьогодні Росіяне визнають Україну, завтра балтійські держави або кавказькі, коли до того змушує їх чужоземна сила — а через деякий час вони окупують туж Україну або кавказькі республіки, коли обставини міняються.

Нам здається, що необхідно всім національним республікам, використовуючи чужоземну допомогу, все-ж покладатися тільки на власні сили, бо великі держави не мають раз назавжди встановленого політичного курсу і їх допомога не може бути повною гарантією суверенності національних держав.

Ми знаємо, що балтійські республіки а також кавказькі договорились були між собою до певних союзних відносин, а нині до згоди прийшли Польща і Україна.

Тепер на чергу дня поставлена проблема союзу всіх національних держав від Балтику до Чорного моря. Коли це буде зробленим, то за допомогою великих держав цілком можливо було-б на завжди забезпечити себе від російського імперіялізму і добитися правного визнання суверенності всіх тих республік, що вже три роки борються за свою волю.

На жаль на перешкоді до такого тісного союзу є імперіялістичні тенденції в деяких польських керуючих колах суспільства. Але нам здається, що в будуччині великі держави через Мирову Конференцію та Лігу Народів могли би залагодити ті територіяльні спори, які маютья поміж Литвою, Білорусією та Україною з одної сторони і Польщею з другої.

Нині-ж, коли ми всі поставлені перед ділемою: чи відбудовання Росії, чи її розпад — необхідно всім державам фронтом єдиним станути спільно з Польщею проти Росії, щоб принаймні хоч військовою силою добитися вирішення в недалекій будуччині проблеми Східньої Європи на основі самовизначення народів.

Ми пригадуємо, що в Парижі на протязі всього 1919. р. існував бльок делегацій на Мирову Конференцію від усіх національних республік, і цей бльок нераз виступав спільно на конференції в обороні суверенності всіх тих держав. Отже

завданням українських дипломатів є дуже велика і почесна роль добитися організації військового союзу всіх держав від Балтику до Чорного моря.

Я пригадаю, що літом 1919. р. в Парижі деякі румунські і польські діячі робили спробу організувати балтійсько-чорноморський союз і запрошували до нього і представників всіх національних республік. На жаль тоді з ріжних причин до такого союзу не прийшло.

Але тепер військові події на Сході Європи і міжнародна політика конче вимагають його організації, бо тільки цей союз буде реальною гарантією будуччини всіх держав, що мають до нього вступити, і тільки через нього Ліга Народів примушена буде прийняти в свій склад всіх учасників балтійсько-чорноморського союзу народів на рівноправних умовах.

Можна з певністю сказати, що утворення цього союзу остаточно ліквідує в Польщі тенденції деяких польських реакційних феодальних та промислових кол порозумітися з подібними-ж Росіянами коштом своїх сусідів, як також проекти інших груп суспільства до приєднання до Польщі українсько-білоруських та литовських земель на федеративних підставах.

Балтійсько-чорноморський союз примусить польські керуючі кола стати на шлях щирої підтримки суверенности своїх сусідніх держав, щоб спільно з ними нарешті утворити такий мур, який зупинив би назавжди і войовничий російський

імперіялізм.

Ця робота перебуває у [суспільному надбанні](#) у Сполучених Штатах.

- Робота перебуває у суспільному надбанні у Сполучених Штатах, тому що вона опублікована до 1 січня 1923 року.
- Цей твір захищений авторським правом в Австрії до 1 січня 2029 року, оскільки авторське право в Австрії закінчується 70 років після смерті автора.
- Автор помер у 1958 році, тому ця робота є у суспільному надбанні у тих країнах, де авторське право діє на протязі *життя автора плюс 50 років чи менше*. Ця робота може бути у суспільному надбанні також у країнах з довшим терміном дії авторського права, якщо вони застосовують [правило коротшого терміну](#) для іноземних робіт.

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/licenses/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Arxivist
- Madvin

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
 2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)

3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)